

Duurzaamheids- verslaggeving

Noordhoff

Dr. Ferdy van Beest & Prof. dr. Ruud Vergoossen RA

1^e editie

Duurzaamheids- verslaggeving

Dr. Ferdy van Beest

Prof. dr. Ruud G.A. Vergoossen RA

Ontwerp omslag: Shootmedia
Omslagillustratie: GettyImages

Eventuele op- en aanmerkingen over deze of andere uitgaven kunt u richten aan:
Noordhoff Uitgevers bv, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB
Groningen of via het contactformulier op www.mijnnoordhoff.nl.

De informatie in deze uitgave is uitsluitend bedoeld als algemene informatie. Aan deze informatie kunt u geen rechten of aansprakelijkheid van de auteur(s), redactie of uitgever ontlenen.

0 / 24

© 2024 Noordhoff Uitgevers bv, Groningen/Utrecht, Nederland

Deze uitgave is beschermd op grond van het auteursrecht. Auteursrechten, databankenrechten en naburige rechten nadrukkelijk voorbehouden. Verwerking door kunstmatige intelligentie niet toegestaan. Wanneer u (her)gebruik wilt maken van de informatie in deze uitgave, dient u vooraf schriftelijke toestemming te verkrijgen van Noordhoff Uitgevers bv.

This publication is protected by copyright. Copyrights, database rights and neighboring rights explicitly reserved. Processing by artificial intelligence is not allowed. Prior written permission of Noordhoff Uitgevers bv is required to (re)use the information in this publication.

ISBN(ebook) 978-90-01-03945-5

ISBN 978-90-01-03944-8

NUR 163

Woord vooraf

Duurzaamheid, duurzaamheid, duurzaamheid?! Je kunt de krant niet open-slaan en het nieuws bekijken of het gaat over duurzaamheid. Zeker als je duurzaamheid ziet in de brede context van milieu, mens en maatschappij. In hoeverre nemen ondernemingen ecologische, sociale en governance-aspecten mee in hun bedrijfsvoering en wat rapporteren ze daarover? In de afgelopen decennia is op dat vlak het nodige op vrijwillige basis gebeurd, maar het is nog niet genoeg. *Greenwashing* is aan de orde van dag. De tijd van vrijwilligheid is voorbij. Zo is er sinds kort een toeslag op plastic bekertjes en bakjes, er is statiegeld op blikjes ingevoerd zodat we meer recyclebare producten creëren, en gewone burgers en maatschappelijke organisaties roeren zich steeds meer om de aandacht te richten op het milieu, werknemersrechten en integer zakendoen.

In de ondernemingsverslaggeving is duurzaamheid een verplicht thema geworden. Grote beursfondsen, banken en verzekeringmaatschappijen zijn vanaf 2024 verplicht te rapporteren conform de European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Veel ondernemingen en accountants zijn nog niet bekend met de meeste duurzaamheidsthema's en zullen zich deze nog eigen moeten maken. Daarin voorziet dit boek over duurzaamheidsverslaggeving. In diverse wetenschappelijke tijdschriften was er al aandacht voor duurzaamheidsverslaggeving, maar deze artikelen bleken lastig leesbaar of beperkt toepasbaar in de praktijk. Voor ons, Ferdy van Beest en Ruud Vergoossen, genoeg redenen om een boek te schrijven over duurzaamheidsverslaggeving.

Voor je ligt de eerste editie van het boek *Duurzaamheidsverslaggeving*. Het boek is gericht op het in kaart brengen van de wet- en regelgeving met betrekking tot duurzaamheidsverslaggeving en de toepassing daarvan door Nederlandse ondernemingen. Die wet- en regelgeving is veelomvattend en gedetailleerd. Zij bestaat uit een kluwen van Nederlandse en Europese wetten, verordeningen, richtlijnen en standaarden. Gezien de omvang van de wet- en regelgeving en het feit dat deze nog sterk in ontwikkeling en alles-behalve uitgekristalliseerd is, beperken we ons voornamelijk tot de hoofdlijnen. Ook richten we ons op de implementatie van de wet- en regelgeving door voorbeelden van *good practices* te tonen.

Het boek bestaat uit drie delen:

Deel 1 Wet- en regelgevend kader en generieke concepten

Deel 2 Thematische European Sustainability Reporting Standards (ESRS)

Deel 3 Duurzaamheidsverslaggeving in de praktijk

Het eerste deel gaat over het wet- en regelgevend kader met betrekking tot duurzaamheidsverslaggeving en de wijze waarop de regels voor duurzaamheidsverslaggeving zijn voortgekomen uit bestaande rapportageraamwerken. Verder behandelen we verschillende nieuwe(re) concepten zoals dubbele materialiteit en ketenverantwoordelijkheid.

Het tweede deel behandelt de thematische ESRS, te verdelen over de volgende ESG-categorieën:

- De E-standaarden over ecologische aspecten behandelen klimaatverandering, verontreiniging, water en mariene bronnen, biodiversiteit en de circulaire economie.
- De S-standaarden over sociale aspecten ('de mens') behandelen de verslaggeving over het eigen personeel, medewerkers in de keten, getroffen gemeenschappen en eindgebruikers.
- De G-standaard over governance gaat over goed ondernemingsbestuur en integer zakelijk gedrag.

De praktische toepassing komt aan de orde in het derde deel. Daarin lees je hoe je komt tot een duurzaamheidsrapportage, ondersteund door voorbeelden van *good practice*-toepassingen. Ook de assuranceverlening door accountants en de gevolgen van duurzaamheidsverslaggeving voor het midden- en kleinbedrijf komen in dit deel aan bod.

Het boek is geschikt om studenten aan met name de economische, bedrijfskundige en juridische faculteiten van universiteiten en hogescholen vertrouwd te maken met het systeem, de werking en de praktische toepassing van de wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving. Hoofdstuk 12 bespreekt een casus die studenten als grote opdracht kunnen uitwerken.

Aangezien duurzaamheidsverslaggeving voor velen een nieuw vakgebied is, dat bovendien nog sterk in ontwikkeling is, is het boek ook nuttig voor allen die met jaarverslaggeving in brede zin te maken hebben. Daarbij wordt in het bijzonder gedacht aan bestuurders, bedrijfsjuristen, controllers, administrateurs en accountants.

Tot slot zijn wij ons ervan bewust dat dit de eerste editie is van een boek over een onderwerp dat relatief nieuw en nog sterk in beweging is. We vinden het echter belangrijk dat studenten aan de slag kunnen, dat we ondernemingen en accountants kunnen helpen en dat we anderen kunnen

inspireren om het thema duurzaamheid verder te omarmen. We staan dan ook open voor constructieve feedback om het boek verder te verbeteren. Je kunt je suggesties, op- en aanmerkingen richten aan Noordhoff Uitgevers, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen, e-mail: info@noordhoff.nl.

We wensen jullie veel leesplezier!

Voorjaar 2024

Ferdy van Beest
Ruud G.A. Vergoossen

Inhoud

DEEL 1 WET- EN REGELGEVEND KADER EN GENERIEKE CONCEPTEN 11

- 1** **Plaatsbepaling van duurzaamheidsverslaggeving** 13
 - 1.1 Het wat en waarom van duurzaamheidsverslaggeving 14
 - 1.2 Duurzaamheidsverslaggeving versus financiële verslaggeving 16

- 2** **Duurzaamheidsdoelen en rapportageraamwerken** 21
 - 2.1 SDGs, Klimaatakkoord van Parijs en Europese Green Deal 22
 - 2.2 GRI-standaarden 23
 - 2.3 TCFD-aanbevelingen 25
 - 2.4 Integrated Reporting Framework 26
 - 2.5 SASB-standaarden 28

- 3** **Wet- en regelgevend kader** 33
 - 3.1 Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) 35
 - 3.2 European Sustainability Reporting Standards (ESRS) 39
 - 3.3 Taxonomy Regulation en Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) 43
 - 3.4 Europese versus internationale standaarden voor duurzaamheidsrapportage 45

- 4** **Kwalitatieve kenmerken, dubbele materialiteit en ketenverantwoordelijkheid** 49
 - 4.1 Kwalitatieve kenmerken 50
 - 4.2 Dubbele materialiteit 53
 - 4.3 Ketenverantwoordelijkheid 60
 - 4.4 Lijst van in te faseren rapportage-eisen 63

DEEL 2 THEMATISCHE EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS (ESRS) 67

- 5 Ecologische aspecten 69**
 - 5.1 CSRD en ESRS 70
 - 5.2 Ecologische aspecten van bedrijfsvoering 70
 - 5.3 Klimaatverandering 71
 - 5.4 Verontreiniging 78
 - 5.5 Water en mariene hulpbronnen 80
 - 5.6 Biodiversiteit en ecosystemen 83
 - 5.7 Materiaalgebruik en circulaire economie 85
 - 5.8 Lijst van in te faseren rapportage-eisen 90

- 6 Sociale aspecten 93**
 - 6.1 CSRD en ESRS 94
 - 6.2 Eigen personeel 94
 - 6.3 Werknemers in de waardeketen 107
 - 6.4 Getroffen gemeenschappen 111
 - 6.5 Consumenten en eindgebruikers 114
 - 6.6 Lijst van in te faseren rapportage-eisen 116

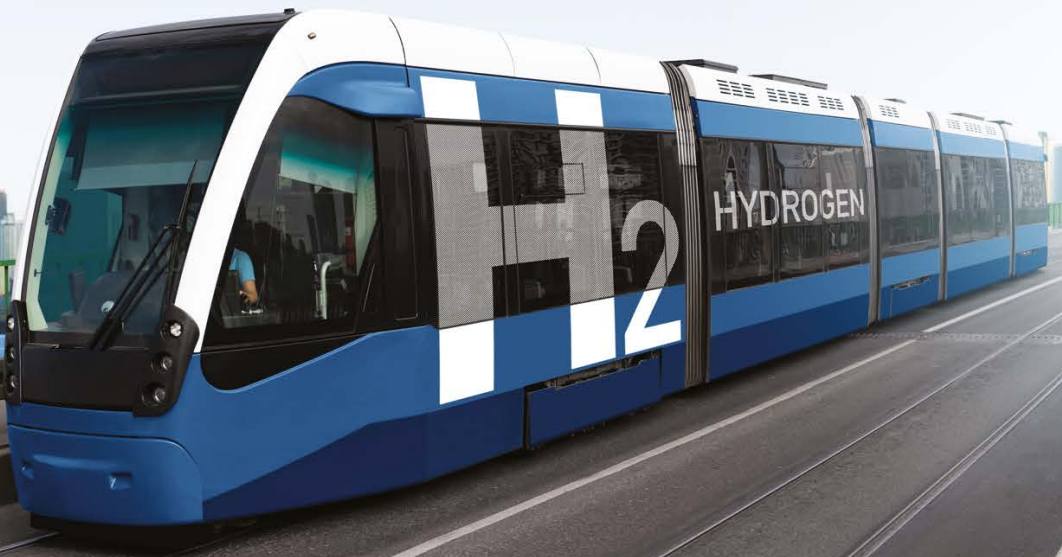
- 7 Governance-aspecten 121**
 - 7.1 CSRD en ESRS 122
 - 7.2 Overzicht 122
 - 7.3 Algemene toelichtingen 123
 - 7.4 Impact-, risico- en kansenmanagement 124
 - 7.5 Maatstaven en doelen 126
 - 7.6 Due diligence 127

DEEL 3 DUURZAAMHEIDSVERSLAGGEVING IN DE PRAKTIJK 131

- 8 De weg naar een duurzaamheidsrapportage 133**
 - 8.1 Achtergrond en stappenplan 134
 - 8.2 Invoering van duurzaamheidsverslaggeving 136

- 9 Voorbeelden van good practices 143**
 - 9.1 Opnemen duurzaamheidsrapportage in bestuursverslag 144
 - 9.2 Voorbeelden van good practices voor duurzaamheidsverslaggeving 145

10	Verschaffen beperkte mate van zekerheid	159
10.1	Implementatiebesluit richtlijn duurzaamheidsrapportering	160
10.2	NV COS 3000A versus NV COS 3810N	161
10.3	NV COS 3810N	162
10.4	International Standard on Sustainability Assurance (ISSA) 5000	166
10.5	Plan-do-check-act-cyclus (PDCA)	167
10.6	Activiteiten van de accountant	171
10.7	Verklaring bij niet-financiële informatie	172
10.8	Het effect van CSRD op verschillende accountantsgroepen	174
11	Duurzaamheidsverslaggeving en midden- en kleinbedrijf	179
11.1	Afpelsystematiek (LSME en VSME)	180
11.2	Vrijwillige duurzaamheidsrapportage voor ondernemingen in het mkb	181
11.3	Verschaffing van duurzaamheidsinformatie opgelegd door ketenverantwoordelijken	188
12	CSRD-casus: Betongroep Cruquius B.V.	193
	Afkortingen	198
	Kernbegrippenlijst	199
	Illustratieverantwoording	204
	Over de auteurs	205
	Register	206

Deel

1

- 1 Plaatsbepaling van duurzaamheidsverslaggeving 13
- 2 Duurzaamheidsdoelen en rapportageraamwerken 21
- 3 Wet- en regelgevend kader 33
- 4 Kwalitatieve kenmerken, dubbele materialiteit en ketenverantwoordelijkheid 49

Wet- en regelgevend kader en generieke concepten

Deel 1 bestaat uit vier hoofdstukken. Na de plaatsbepaling van duurzaamheidsverslaggeving in hoofdstuk 1, behandelt hoofdstuk 2 in het verleden ontwikkelde rapportageraamwerken die een belangrijke inspiratiebron waren voor de opstellers van de nieuwe wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 brengt het institutionele en wet- en regelgevende kader in kaart. Hoofdstuk 4 ten slotte gaat in op de kwalitatieve kenmerken van duurzaamheidsverslaggeving. Ook bespreekt dit hoofdstuk de dubbele materialiteitsbeoordeling en de ketenverantwoordelijkheid die karakteristiek zijn voor een duurzaamheidsrapportage.

ESG

Plaatsbepaling van duurzaamheidsverslaggeving

Nieuwe wet- en regelgeving in de Europese Unie brengt een aardverschuiving tot stand in de externe verslaggeving. Een groot deel van het bedrijfsleven moet hierdoor naast de financiële verslaggeving ook rapporteren over duurzaamheidsaspecten van de bedrijfsvoering. In Nederland gaat het om ongeveer 3.500 ondernemingen.

Leerdoelen

- Je kunt uitleggen wat onder duurzaamheidsverslaggeving wordt verstaan.
- Je kunt onder woorden brengen wat het doel van duurzaamheidsverslaggeving is.
- Je hebt zicht op de verschillen tussen duurzaamheidsverslaggeving en financiële verslaggeving.

1

1.1	Het wat en waarom van duurzaamheidsverslaggeving	14
1.2	Duurzaamheidsverslaggeving versus financiële verslaggeving	16

1.1 Het wat en waarom van duurzaamheidsverslaggeving

Duurzaamheidsverslaggeving

Duurzaamheidsverslaggeving is in feite alle verslaggeving van ondernemingen die niet (direct) financieel van aard is. Hoewel de term duurzaamheid suggereert dat het hierbij alleen gaat om milieuverslaggeving is dat nadrukkelijk niet het geval. Het is veel breder.

In de context van duurzaamheidsverslaggeving kom je de volgende begrippen vaak tegen:

- maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO);
- corporate social responsibility (CSR);
- people, planet, profit (PPP);
- de driedeling 'environmental, social, and governance' (ESG).

Ondernemen is hierbij niet uitsluitend gericht op economische performance, maar ook op sociale, ethische en ecologische aspecten van de bedrijfsvoering. Deze spelen een (minstens) even belangrijke rol.

De volgorde van de drie P's – people, planet, profit – is overigens niet willekeurig. Op de eerste plaats komen sociale factoren (*people*), dan komt het milieu (*planet*) en ten slotte de winst (*profit*). In plaats van de term 'profit' wordt ook wel 'prosperity' (welvaart) gebruikt, om tot uitdrukking te brengen dat het naast de financiële performance van de onderneming zelf vooral gaat om de bijdrage die de onderneming aan de samenleving levert.

Financiële verslaggeving

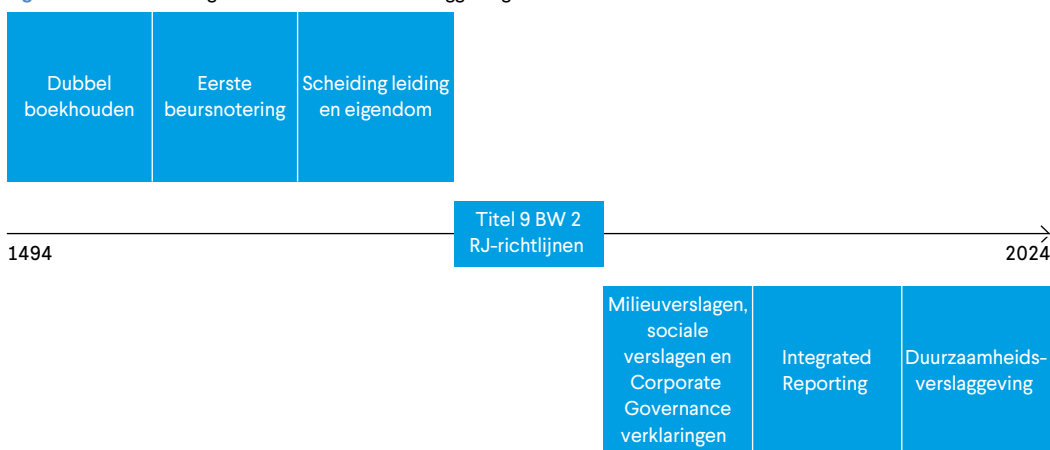
Financiële verslaggeving heeft een lange geschiedenis en ontwikkeling doorgemaakt. Het begon met de introductie van het dubbel boekhouden door de wiskundige Luca Pacioli in de vijftiende eeuw. De eerste beursgenoteerde onderneming in de zeventiende eeuw en het toenemende beroep van ondernemingen op externe kapitaalverschaffers in de negentiende eeuw (als gevolg van de industriële revolutie) deden de noodzaak en de behoefte tot het opstellen en verstrekken van financiële informatie aan belanghebbenden ontstaan. Om de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving te waarborgen is in de loop van de twintigste eeuw wet- en regelgeving geïntroduceerd, die vervolgens steeds uitgebreider en gedetailleerder is geworden. Tegenwoordig zijn dat met name Titel 9 (Jaarrekening en bestuursverslag) van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW 2) en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ-richtlijnen).

In de jaren negentig van de vorige eeuw kwamen milieuverslaggeving, sociale verslaggeving en de rapportage over de naleving van corporate governance-bepalingen tot ontwikkeling. Zo'n twintig jaar later kwam de International Integrated Reporting Council (IIRC) met het Integrated Reporting Framework (hierna: <IR> Framework), wat leidde tot het samenbrengen van

financiële en niet-financiële informatie in één verslag. De totstandkoming van de Europese Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) in 2022 zal ertoe leiden dat steeds meer ondernemingen een verplichte rapportage rondom duurzaamheid in hun jaarverslag moeten opnemen.

De ontwikkeling naar duurzaamheidsverslaggeving is weergegeven in figuur 1.1.

Figuur 1.1 Ontwikkeling naar duurzaamheidsverslaggeving

Duurzaamheidsverslaggeving houdt onder meer in dat het ondernemingsbestuur moet aangeven:

- hoe milieuaspecten zoals klimaatverandering en teruglopende biodiversiteit de performance en het toekomstperspectief van de onderneming beïnvloeden;
- hoe schadelijk de bedrijfsprocessen zijn voor het milieu en wat de onderneming doet om de schade zo veel mogelijk te voorkomen of te mitigeren;
- hoe het de gezondheid en andere belangen van werknemers beschermt;
- hoe het eerlijk en integer zakendoen borgt.

Ook moet het ondernemingsbestuur bestaande en mogelijke negatieve effecten die zich voordoen in de waardeketen van de onderneming beschrijven, evenals de genomen maatregelen en de resultaten daarvan om die effecten te voorkomen, te verhelpen of te mitigeren. Die waardeketen omvat naast de bedrijfsactiviteiten van de onderneming zelf, ook de (bedrijfs)activiteiten van de zakelijke relaties en de productie- en toeleveringsketens waarmee de onderneming te maken heeft.

Het ultieme doel van duurzaamheidsverslaggeving is om ondernemingen ertoe aan te zetten en te motiveren hun bedrijfsactiviteiten zodanig in te richten dat deze bijdragen aan een betere, duurzame samenleving, waarin rekening wordt gehouden met milieu, mens en maatschappij in brede zin.

De belangrijkste actoren bij duurzaamheidsverslaggeving zijn:

- ondernemingen die de duurzaamheidsrapportage opstellen en naar buiten brengen;
- belanghebbenden van ondernemingen en geïnteresseerden die de duurzaamheidsrapportage gebruiken in het kader van hun oordeels- of besluitvorming;
- accountants en andere externe onafhankelijke deskundigen die de duurzaamheidsrapportage voorzien van een oordeel nadat ze deze hebben gecontroleerd of beoordeeld.

Duurzaamheidsverslaggeving wordt voor steeds meer ondernemingen verplicht, maar er zijn diverse ondernemingen die al op vrijwillige basis rapporteren over duurzaamheid. Dat gebeurt dan vaak door middel van een milieuverslag of een sociaal verslag, of als onderdeel van of geïntegreerd met de bestaande (financiële) jaarverslaggeving.

Onderzoek dat in de afgelopen decennia heeft plaatsgevonden laat echter zien dat ondernemingen vooral lijken te worden getriggerd door externe prikkels om te rapporteren over duurzaamheid. Zo waren in de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw de totstandkoming van allerlei milieuwetten (zoals de Wet milieubeheer) en de discussies daarover aanleiding om te rapporteren over milieuaangelegenheden. Ook de verslaggeving over corporate governance is pas medio jaren negentig op gang gekomen, toen commissies op dat vlak met aanbevelingen naar buiten traden.

Greenwashing

Het lijkt erop dat ondernemingen doorgaans niet zo intrinsiek zijn gemotiveerd om duurzaamheidsinformatie te verstrekken. Daarnaast doet zich in vrijwillige duurzaamheidsrapportages het fenomeen voor dat 'greenwashing' wordt genoemd. Bij greenwashing schetst een onderneming een 'groener' of meer maatschappelijk verantwoord beeld van zichzelf dan zij daadwerkelijk is. Om duurzaamheidsverslaggeving betekenisvol te laten zijn, is het daarom nodig om deze – net als de financiële verslaggeving – te reguleren.

1.2 Duurzaamheidsverslaggeving versus financiële verslaggeving

Externe verslaggeving

Duurzaamheidsverslaggeving maakt deel uit van de externe jaarverslaggeving van ondernemingen. In het verleden ging de externe jaarverslaggeving van ondernemingen vrijwel uitsluitend over de financiële positie van de onderneming en de behaalde resultaten van de bedrijfsuitoefening, maar dat is met de komst van de (verplichte) duurzaamheidsverslaggeving veranderd. Beursgenoteerde en grote ondernemingen moeten in hun jaarverslag naast de balans, de winst-en-verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de toelichting op deze financiële overzichten een duurzaamheidsrapportage (gaan) opnemen als onderdeel van het bestuursverslag.

Financiële verslaggeving

Het doel van de financiële verslaggeving is een bijdrage te leveren aan het doelmatig functioneren van de economie door op een getrouwe wijze inzicht te geven in de financiële positie en de behaalde resultaten van de onderneming. Het gaat dan om het inzichtelijk maken van de omvang en de samenstelling van het vermogen, de totstandkoming van het resultaat, de solvabiliteit en de liquiditeit van de onderneming. De financiële verslaggeving is over het algemeen vooral gericht op de aandeelhouders en andere vermogensverschaffers, zoals bankiers. Ondernemingen zijn verplicht om hun jaarrekening – het belangrijkste onderdeel van de financiële verslaggeving – te laten controleren door een accountant, die daarmee aan de lezers een redelijke mate van zekerheid verschaft dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft.

Duurzaamheidsverslaggeving

De duurzaamheidsverslaggeving heeft een ander doel. Die moet heel nadrukkelijk een bijdrage leveren aan de totstandkoming van een duurzame samenleving. De duurzaamheidsrapportage moet op een duidelijke en evenwichtige wijze inzicht geven in relevante ecologische, sociale en governance-aspecten van de bedrijfsvoering, zodat het voor de lezers ervan mogelijk wordt de impact van de onderneming op mens en milieu te bepalen en maatschappelijk verantwoorde beslissingen te nemen.

De duurzaamheidsaspecten waarover ondernemingen moeten rapporteren hangen voor een groot deel samen met de sector of sectoren waarin de onderneming opereert. Accountantskantoren bijvoorbeeld rapporteren veel meer over hun werknemers, terwijl bierbrouwerijen uitgebreid moeten rapporteren over aspecten rondom hun waterverbruik. De kring van belanghebbenden bij duurzaamheidsverslaggeving is veel groter dan bij financiële verslaggeving. Naast de vermogensverschaffers zijn dat onder meer consumenten, werknemers, leveranciers, organisaties uit het maatschappelijk middenveld en overheidsorganen. De accountant hoeft duurzaamheidsrapportages (vooralsnog) niet te controleren. Wel moeten ondernemingen hun duurzaamheidsrapportage laten beoordelen door een accountant. Deze beoordeling is een minder diepgravend onderzoek dan een accountantscontrole. Dit verschaft lezers van de duurzaamheidsrapportage geen redelijke mate van zekerheid, maar wel een beperkte ten aanzien van de daarin opgenomen informatie.

De wet- en regelgeving die in Nederland van kracht is met betrekking tot de financiële verslaggeving heeft een historie van pakweg vijftig jaar, en is in de loop der jaren sterk uitgebreid en uitgekristalliseerd. De inhoud wordt voor een groot deel bepaald door Europese wet- en regelgeving. Het laatstgenoemde geldt in nog sterkere mate voor de duurzaamheidsverslaggeving. In tegenstelling tot de financiële verslaggeving is de wet- en regelgeving met betrekking tot de duurzaamheidsverslaggeving nieuw en verre van uitgekristalliseerd. Ook bevat die wet- en regelgeving twee noviteiten,

namelijk dat je bij het opstellen van de duurzaamheidsrapportage de dubbele materialiteitsbeoordeling moet toepassen en dat je moet uitgaan van de waardeketen.

Dubbele materialiteit

Dubbele materialiteit wil zeggen dat je niet alleen verslag doet van de invloed van de 'buitenwereld' op de onderneming (zoals bij de financiële verslaggeving), maar ook van de invloed van de onderneming op die buitenwereld.

Waardeketen

Daarnaast moet je in de duurzaamheidsrapportage de gehele waardeketen in ogenschouw nemen. Zoals eerder aangeduid omvat de waardeketen niet alleen de bedrijfsactiviteiten van de onderneming zelf (zoals bij de financiële verslaggeving), maar ook die van de zakelijke relaties van de onderneming en de betrokken productie- en toeleveringsketens.

Over de begrippen dubbele materialiteit en waardeketen lees je meer in hoofdstuk 4.

In tabel 1.1 zie je hoe duurzaamheidsverslaggeving zich verhoudt tot de (traditionele) financiële verslaggeving, beide dus onderdeel van de externe verslaggeving van ondernemingen. Bij een aantal termen staat tussen haakjes het equivalent in het Engels.

TABEL 1.1 **De externe verslaggeving van ondernemingen in Nederland**

Externe verslaggeving van ondernemingen

(*corporate reporting*) verschaft ingrediënten voor een efficiënte en effectieve oordeelsvorming en besluitvorming door belanghebbenden en geïnteresseerden

Financiële verslaggeving (<i>financial reporting</i>)	Aard	Duurzaamheidsverslaggeving (<i>sustainability reporting</i>)
Bijdragen aan het doelmatig functioneren van de economie	Doel	Bijdragen aan een duurzame samenleving
Op een getrouwe wijze inzicht geven in de financiële positie en de behaalde resultaten van de onderneming	Middel	Op een duidelijke en evenwichtige wijze inzicht geven in relevante duurzaamheidsaspecten van de bedrijfsvoering
Resultaat Vermogen Solvabiliteit/liquiditeit	Onderwerpen/aspecten	Ecologisch Sociaal Governance
Relatief lang	Historie	Relatief kort
Verslag doen van de invloed van de 'buitenwereld' op de waarde van de onderneming; financiële materialiteit (<i>financial materiality</i>)	Perspectief	Ook verslag doen van de invloed van de onderneming op de 'buitenwereld'; dubbele materialiteit (<i>double materiality</i>)
De onderneming op zichzelf staand	Verantwoordelijkheid	De gehele waardeketen (<i>value chain</i>)
Met name gericht op aandeelhouders en andere vermogensverschaffers (<i>capital market/shareholders</i>)	Oriëntatie	Gericht op een uitgebreide kring van belanghebbenden (<i>multi-stakeholder</i>)

TABEL 1.1 **De externe verslaggeving van ondernemingen in Nederland (vervolg)**

Jaarrekening en bestuursverslag	Vindplaats	Bestuursverslag
Redelijke mate van zekerheid (<i>reasonable assurance</i>)	Zekerheid (assurance)	Bepaalde mate van zekerheid (<i>limited assurance</i>)
Richtlijn Jaarrekening (2013/34/EU), geïncorporeerd in Nederlandse wetgeving International Financial Reporting Standards (IFRS) hebben – via IAS-verordening (1606/2002) – rechtstreekse werking	Belangrijkste wet- en regelgeving Europese Unie	Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), geïncorporeerd in Nederlandse wetgeving European Sustainability Reporting Standards (ESRS) – in de vorm van gedelegeerde verordening – rechtstreeks van kracht EU-taxonomieverordening
Titel 9, Boek 2 Burgerlijk Wetboek (BW 2) Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor middelgrote en grote ondernemingen (RJ-richtlijnen)	Belangrijkste wet- en regelgeving Nederland	Artikel 391a BW 2 en daarin verankerde algemene maatregelen van bestuur RJ-richtlijn 400: Bestuursverslag

Toetsvragen

Ga voor jezelf na of je de stof van dit hoofdstuk beheerst door de volgende vragen te beantwoorden.

- 1.1 Wat verstaan we onder duurzaamheidsverslaggeving?
- 1.2 Wat is het doel van duurzaamheidsverslaggeving?
- 1.3 Hoeveel ondernemingen in Nederland moeten verplicht een duurzaamheidsrapportage (gaan) opstellen?
- 1.4 Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen duurzaamheidsverslaggeving en financiële verslaggeving?